

Kaip verslas kuria naujus produktus?

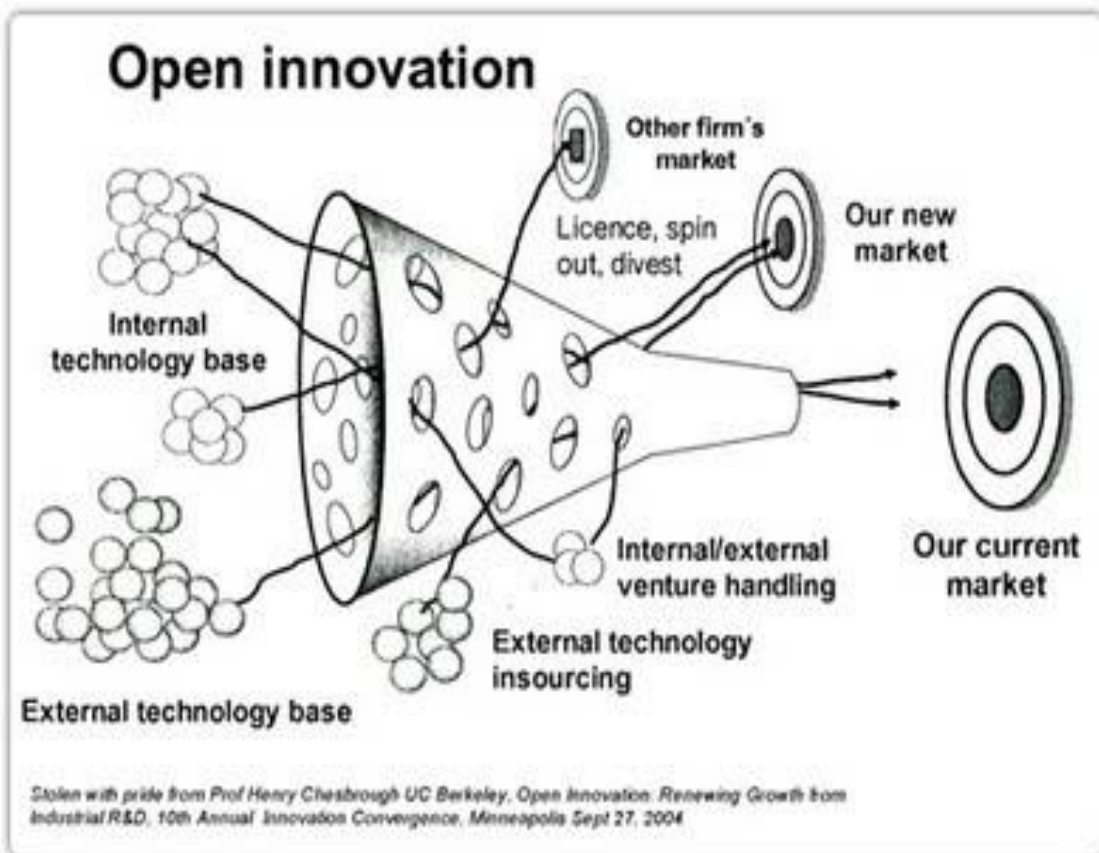
arba

Kas tas MTEPAS ir kaip su juo „kovoti“

Andrius Plečkaitis, „INFOBALT“ Inovacijų vadovas

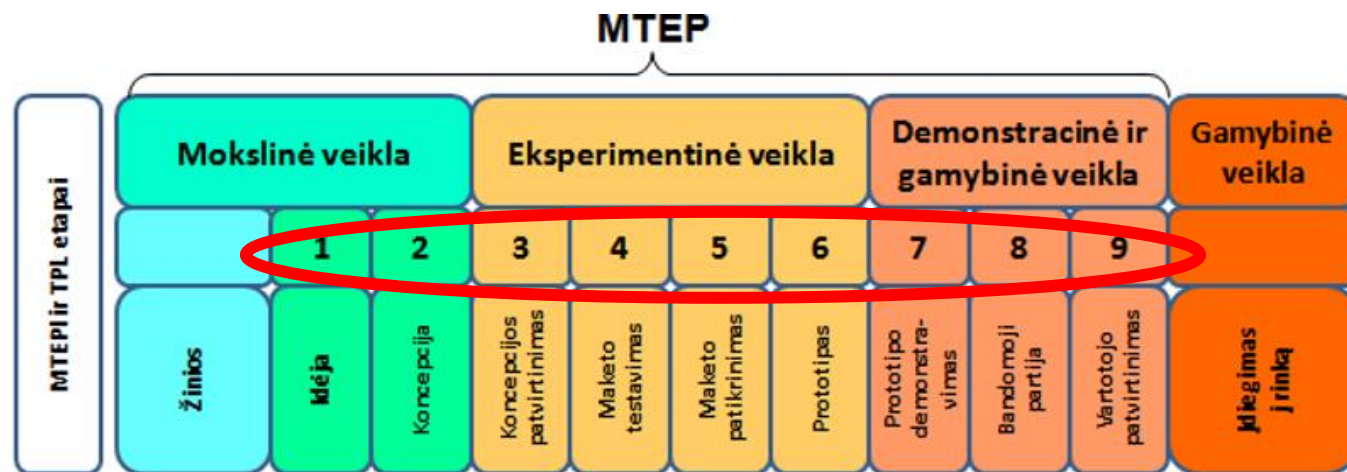
LRS diskusija, 2015 balandžio 1-oji

Kaip atrodo šiuolaikinis inovacijų procesas?

?

- Kodėl šie 2 atvaizdavimai taip skiriasi?

Naujų produktų kūrimas: globalios tendencijos

- Inovacijų kūrimas yra sudėtingas ir daugiaplanis, sunkiai programuojamas ir unifikuojamas procesas, rezultatas labai priklausomas nuo kultūros ir aplinkos
- Vis daugiau lemia pasitikėjimo ryšiai tarp inovacijų žaidėjų – kuo daugiau ryšių, tuo greičiau vyksta procesai ir geresni rezultatai
- Per 15 metų 2 kartus padaugėjo kompanijų, investuojančių į esamų produktų tobulinimą ir 2 kartus sumažėjo investuojančių į „new to the world“*

*Robert. G.Cooper, „Attention: Results are Down! Your NPD portfolio may be harmful to your business’s health“ 2014

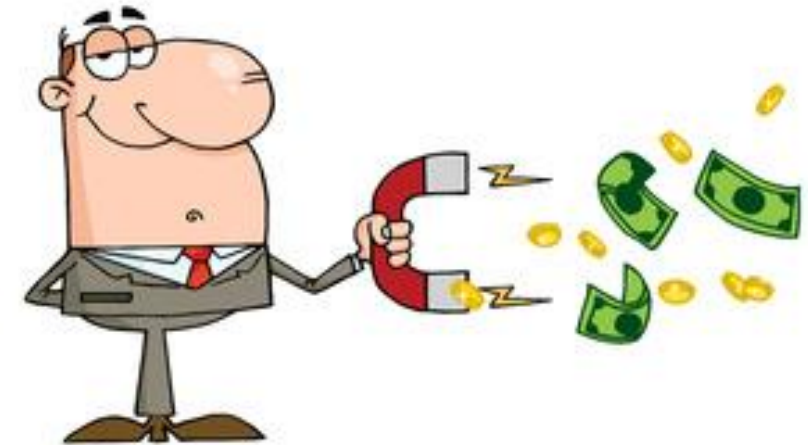
Kodėl ir kaip verslas kuria naujus produktus?

- Nusprendžia, kad inovacija suteiks konkurencinį pranašumą, yra rinka (arba išaugs jos pačios efektyvumas, kokybė...)
- Aiškiai įsivardija siekiamus tikslus, sutelkia išteklius, inicijuoja projektą, planuoja kaip juos pasieks.
- Nustato, kaip vertins (etapuose ir pabaigoje) ar pasiekė.
- Greitai ir lanksčiai priima sprendimus dėl eigos (įskaitant projekto stabdymą ar tikslų, krypties pakeitimą)
- Nusprendžia, ką ir kaip apdovanoti už pasiekimus.
- Apibendrina „išmoktas pamokas“, kad kitą kartą inovuoti dar efektyviau.

Kaip mąsto verslininkas?

- Ar yra rinka mano produktui?
- Ar galėsiu konkuruoti, aplenkti kitus - greičiu, kokybe, kaina? (Ar uždirbsiu pelno, dominuosiu rinkoje, sėkmingai parduosiu verslą...?)
- Ar turiu visus reikalingus išteklius?
- Ar mūsų organizacija turi tinkamą aplinką, procesus, kultūrą? (Partnerių ieškosiu tik tuomet, jei negaliu padaryti pats ko reikia rinkai)
- Ar veikia kas buvo planuota? Ką sako klientas, ar neaplenkė konkurentai, ar rinkai aktualus mano produktas?

Kaip mąsto agentūros darbuotojas?

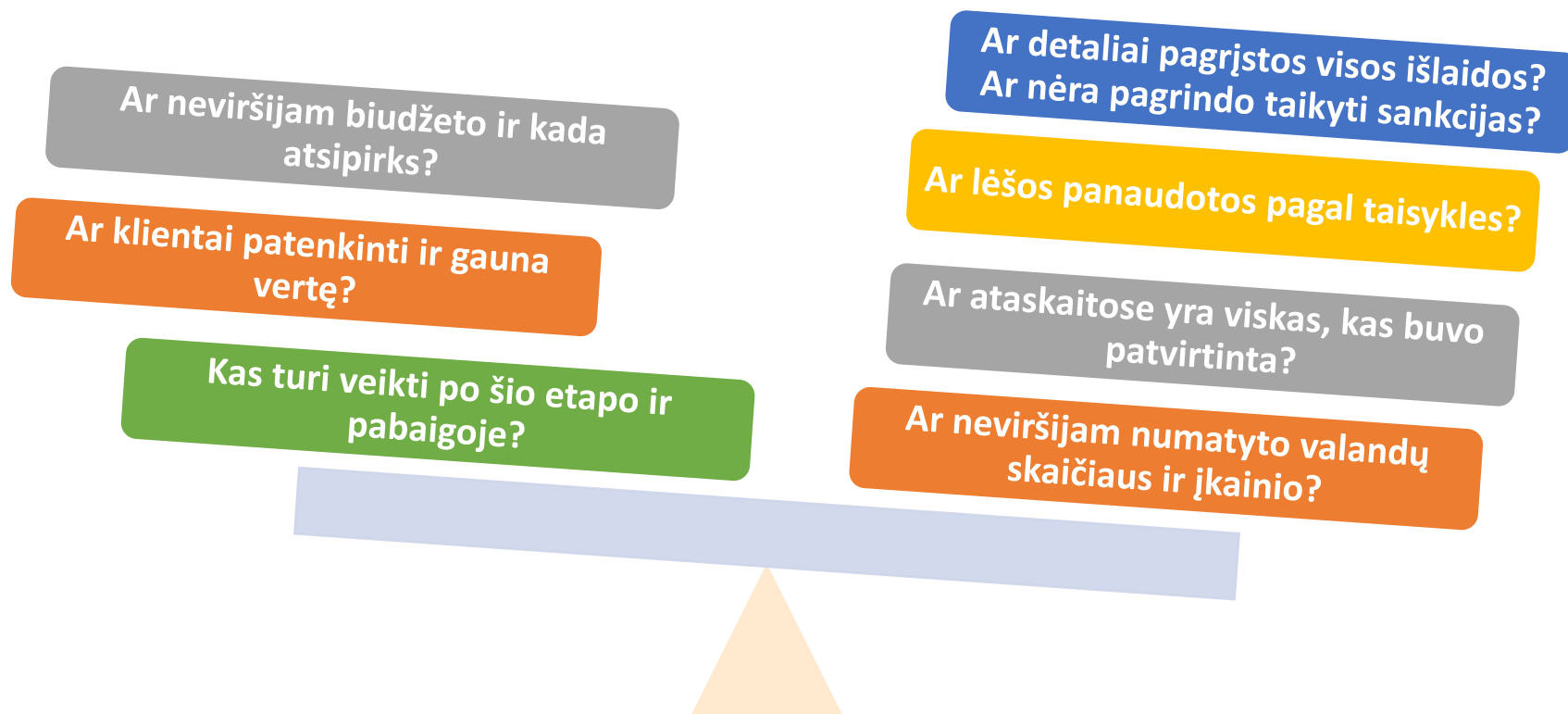
- Mūsų tikslas – saugoti viešuosius pinigus ir aptikti visus pažeidimus anksčiau, nei Valstybės kontrolė ar EK auditas.
- Jei projekto vykdytojas ką nors keičia projekte, mes turim visapusiškai įvertinti pasekmes.
- Projekto pabaigoje svarbiausia pagrįsti, kad veiklų išlaidos tinkamos ir kad veiklų ataskaitos nesiskirtų nuo planuotų.
- Jei projekte kas nors skiriasi nuo plano ar kelia įtarimų dėl pagrįstumo, mūsų pareiga mažinti finansavimą, taikyti sankcijas, nes... (žr. 1 tikslą)

Esminiai motyvai, rizikos valdymo priemonės?

Verslininkas-investuotojas

Viešojo sektoriaus agentūra

MTEP ir inovacijos. Ar susiję ir kuo skiriasi?

- „MTEP“ = taikomieji moksliniai tyrimai ir/ar eksperimentinė, technologinė plėtra.

PROCESAI

- Inovacija – vertę klientams rinkoje ar pačios organizacijos/ įmonės viduje kurianti naujovė, naujas produktas (paslauga, procesas)

REZULTATAS!

Kodėl mūsų žodyne atsirado MTEPAS?

Nes viešasis sektorius, siekdamas aiškumo :

- su akademikų pagalba sureglamentavo tyrimus (MT) ir bandymus kurti technologijas bei produktų prototipus (bandomąją taikomąją veiklą – EP/TP)
- Paskelbė, kad verslas galės dalintis riziką ten, kur ji didesnė (remiantis prielaida – „kuo daugiau MTEPO, tuo didesnė rizika“)
- Paskelbė, kad verslas galės susimąžinti pelno mokestį, jei investuos „į MTEPA“ (ne į inovacijas)

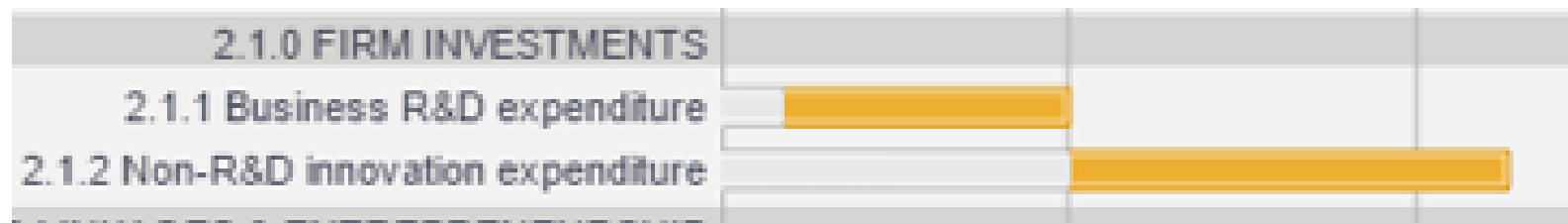
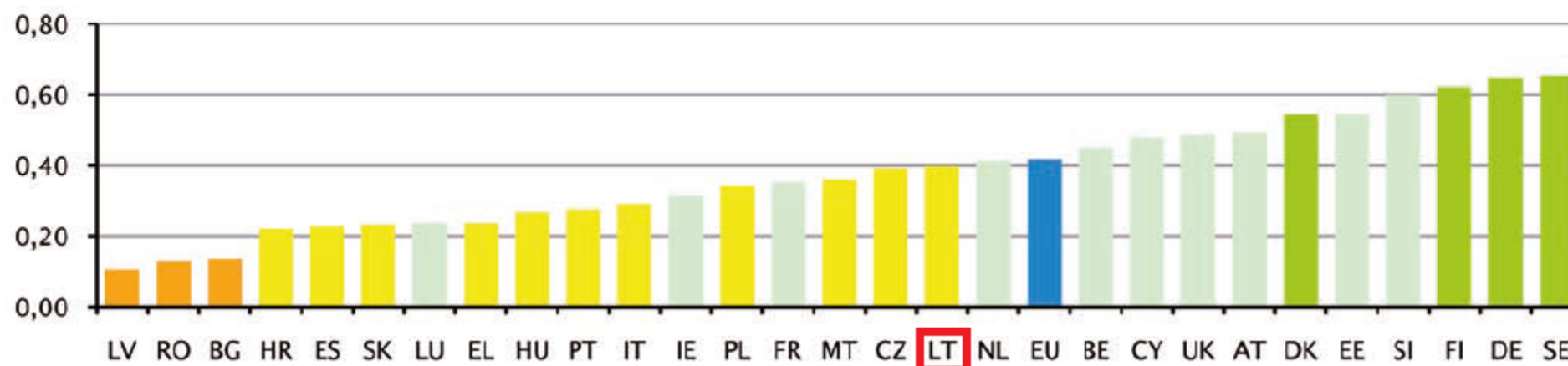
Kodėl geri norai ir MTEPAS nevirsta geras rezultatais inovacijose?

- Nes sutelkia dėmesį į „veiklą“, t.y. procesą, o ne į rezultatą. Skatina viešojo sektoriaus keinsistinį elgesį – svarbu paskatinti ir „įsisavinti“ (o rezultatai ateis savaime)
- Programuoja „linijinį procesą“ (kuris gyvenime pasitaiko retai)
- Per komplikuoatas išvestines sąvokas mėgina aprašyti sudėtingus reiškinius, tačiau rezultatas nevienareikšmis ir palieka daug laisvės interpretacijoms (pvz. ekspertams, kurių paslaugomis naudojasi VMI, LVPA ir MITA)

Kokias inovacijos labiau finansuoja LT verslas?

Figure 8: Member States' performance in Firm investments

Non-R&D innovation expenditure: **purchases of advanced machinery, licenses, patents and minor modifications in products or processes.**

Procesai ir dalyviai

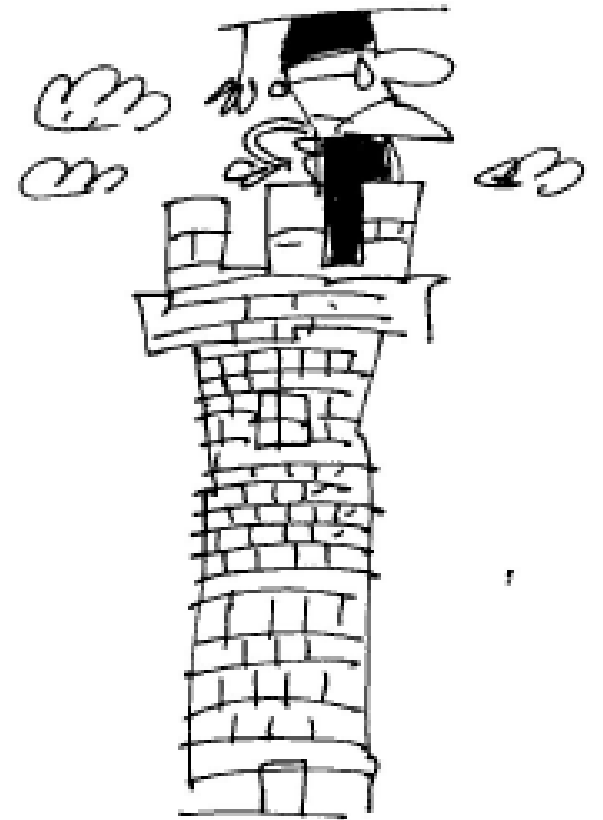
Kodėl „mokslas-verslas“ dažnai neveikia arba veikia „ant popieriaus“ (= neveikia, tik palaiko „įsisavinimo“ kultūrą)?

- MOKSLAS: pinigai žinios
- INOVACIJA: pinigai žinios

Pačių procesų logika ir dalyvių motyvacija, įpročiai skiriasi iš esmės

Kaip mąsto akademinis mokslininkas?

- Ar padarysiu išradimą?
- Ar galėsiu iš savo tyrimų parašyti straipsnių ir daryti akademinę karjerą?
- Ar turėsiu pakankamai laiko ir finansavimo, ar niekas man netrukdytų toliau tyrinėti tai, ką pradėjau, ir kas man pačiam įdomu?

Ar MTEPAS vis dar aktualus, kam ir kodėl?

- Europos Komisijos kvietimuose verslo inovacijoms – NE.
 - Paraiškose vertinami kokybiniai ir kiekybiniai aspektai: Excellence, Impact, Implementation, tačiau niekas neieško ir nerūšiuoja veiklų pagal jų turinį.
- Verslui, inovuojančiam Lietuvoje – TAIP...
 - Dėl investicijų į inovacijas priemonėse, nes joms taikomas BBIR (valstybės pagalbos) reglamentas
 - Dėl mokesčių lengvatos

Išvados

- **Formalias sąvokas naudoti tik tiek, kiek būtina.** MTEPas tinkamas ir naudotinas riboti valstybės pagalba (jos intensyvumą ir apimtį) ir keisti finansavimo proporciją, tačiau **rizikinga juo grįsti inovacijų kultūrą ir inovacijų sistemą, nes tai skatina nerezultatyvią veiklą.**
- **Palengvinti procesą ir našą verslui, derinti tikslus ir veiksmus, keisti kultūrą.** Būtina visų inovacijų kūrimo procese dalyvaujančių žaidėjų (agentūrų vadovų, projektų vadovų, ekspertų – verslo – TT vykdančių akademikų) **tikslus, tuo pačiu ir priemonių aprašus orientuoti į rezultatą - produktus rinkai.**

Klausimai?

Ačiū!

Linked in®

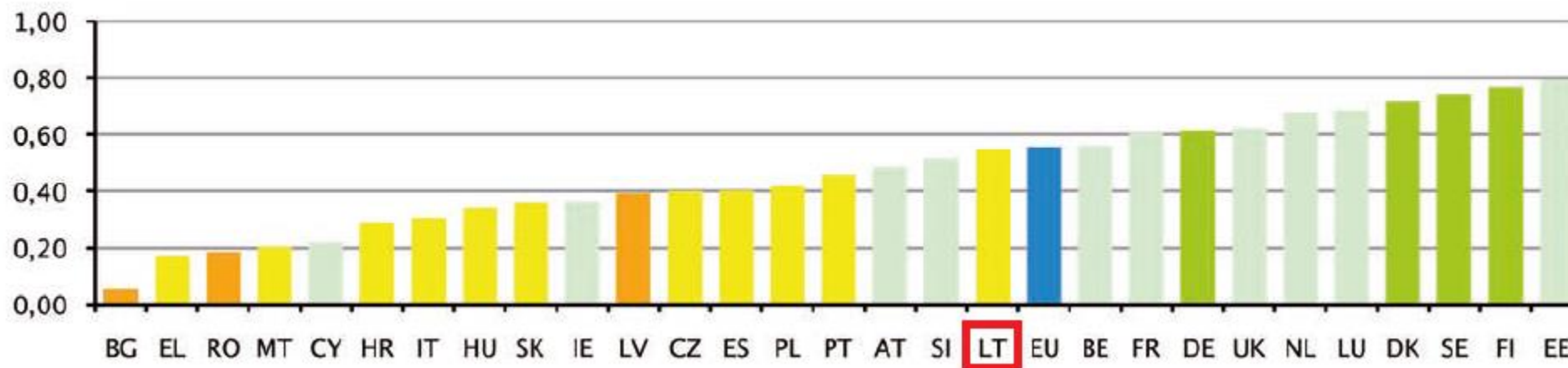
<http://www.linkedin.com/in/apleckaitis>

mobile +370 698 21331

a.pleckaitis@infobalt.lt

Viešojo finansavimo pakanka

Figure 7: Member States' performance in Finance and support

1.3.0 FINANCE AND SUPPORT	
1.3.1 Public R&D expenditure	
1.3.2 Venture capital	

Innovation Union Scoreboard - išvados

1. Lietuvoje žmogiškųjų resursų PAKANKA.
2. Viešojo finansavimo PAKANKA.

Tačiau:

4. Vidinio įmonių finansavimo R&D - MAŽAI.
5. Įmonių tarpusavio ir su mokslo inst. bendradarbiavimo MAŽAI.
6. Inovatyvių įmonių (ypač kuriančių produktus) MAŽAI.

Natūralu - ir gražos iš inovacijų nėra.

Figure 12: Member States' performance in Economic effects

